

ogfaa efter min Erfaring forholder sig saaledes, at der virkelig er stor Trang for Giere af faste Eiendomme til at kunne faae Laan til høiere Rente end 4 pCt., ligesom det ogsaa er min Overbeviisning, at det vil være uden Betænkkelighed at frigive Rentefoden for dette Slags Laan. En af de Betænkkeligheder, der muligens kunde være, vilde vistnok hæves, naar, som den ærede sidste Taler antydede, 4 pCt. vedblev at være Rentefoden for Udlaan af Umyndiges og offentlige Stiftellers Midler; om en sliq Bestemmelse skulde optages i Loven, eller det kunde ordnes ved Instruxer fra Administrationens Side, er Noget, som jeg anseer for mindre væsentligt. Derimod kan jeg ikke være ganske enig med den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 1ste Valgfreds (Bregendahl) i, at det ikke skulde være rigtigt, at der for den, der udeblev med, hvad han havde at præstere, i Mangel af anden Bestemmelse, skulde paabydes en høiere Rente end den ordinære; det har tværtimod altid forekommet mig rigtigt, at en høiere Rente indtraadte i et saadant Tilfælde, idet Mange jo ellers kunde holde en Sag hen, blot for at slippe med den billigere Rente, hvortil der for en Tid var tilstaaet dem Penge. Jeg kan heller ikke være ganske enig i det Princip, som er udtalt i Slutningen af Lovudkastets § 2, at, naar en saadan høiere Rente indtraadte, skulde det ikke falde de senere Panthavere til Last; jeg troer, at det er en vel smaalig og uforuden Indskrænkning. Derimod skal jeg tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at der er et Par Punkter, som maaskee ved denne Leilighed ogsaa burde komme under Overveielse; det er navnlig en Begrænsning af den Provision for Udlaan, der er fastsat i Forordningen af 14de Mai 1754 § 6. Det vilde ikke stemme med det hele nye System, dersom denne Begrænsning og de Følger, som Forordningen har bestemt derfor, vedblev. Optagelsen af Principet om en aldeles fri Rentefod vilde naturligvis lede til, at § 3 i Lovudkastet maaskee blev aldeles oversflødig, saavel som flere Bestemmelser i Forordningen af 1754. Jeg skal ikke nærmere gaae ind paa disse Punkter; men jeg har kun fremhævet dem, fordi jeg, naar der bliver Spørgsmaal om Lovforslagets

videre Behandling, kunde ønske, at det blev overgivet til Behandling af et Udvalg, forinden det atter kom for her i Salen.

Westenholz: Det er mig ikke rigtigt klart, hvad Regjeringen har tilsigtet ved nærværende Lovforslag, men jeg formoder, at Hensigten er, at Laantagen i faste Eiendomme skal være bunden til en vis Rentefod. Jeg kunde forstaae en saadan Bestemmelse, dersom Regjeringen kunde raade over, hvad Rentefoden skulde være over hele Europa, kunde bestemme, at den skulde være 4 pCt., thi saa var det muligt, at en saadan Lovbestemmelse lod sig iværksætte. — Men naar der her for Udlaan i faste Eiendomme er fastsat en Rente af 4 pCt., medens den paa andre Pengearbejder kan være 5 a 6 pCt., saa vil deraf naturligt følge, at Pengene ikke ville blive heri Landet, men gaae til Udlandet. Det forekommer mig omtrent at være det Samme, som om Regjeringen, forat forhindre Tyrkid, vilde bestemme, at Rugen i Danmark skulde koste 4 Rdl. Følgen vilde ikke være, at Folk fik billigere Rug, men at Rugen gik til Holland, Norge eller andetsteds, saasnart den der betaltes bedre, og Følgen blev saaledes ikke anden, end at Folk maatte tage imod 4 Sk pr. Rug og qvittere for en Tønne; det vilde gaae, som det gaaer ved Pengeudlaan, at man maa nøies med en mindre Sum og qvittere for en større Tjæring: Ja men det er ogsaa Alager). Ja, ganske vist, men det gjøres paa en saadan Maade, at Lovgivningen derved omgaaes. Det bedste Beviis herfor er, mener jeg, at da vi i 1849 og 1850 vare i Forlegenhed for Penge og gik til London for at erholde dem, laante vi ikke alene til 5 pCt., men modtog 80 pCt. og gav Qvittering for 100 og forrentede disse 100 med 5 pCt., og det blev endda anseet for den største Tjeneste, der var bleven gjort os, og vi takkede den Mand, som hjalp os til dette Laan. Jeg har noie gennemlæst Motiverne til det forelagte Lovudkast, og jeg maa tilstaae, at det meste af Indholdet taler netop for det Modsatte af, hvad Loven tilsigter. Saaledes siges der, at det er muligt, at naar den Laansøgende frit kunde henvende sig til hvem han vilde, saa vilde han maaskee kunne faae Laan